

REVISORS RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING

Hitra kommune

2024

OPPSUMMERING

Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering danner grunnlag for kontrollutvalgets arbeid med plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll. Revisors vurderinger er kategorisert i fargene rød, gul og grønn, hvor rød er områder som revisor vurderer å ha høy risiko og vesentlighet. I denne rapporten er bare rød og gule områder presentert.

Tabellen under oppsummerer revisors risikovurderinger for Hitra kommune.

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Rekruttering og vikarbruk	ROS og beredskap
Informasjonssikkerhet	Internkontroll
Bærekraft	Helse, miljø og sikkerhet
Sykefravær	Kommunesamarbeid
Økonomisk bærekraft	Budsjettering og tertialrapportering
Barn med særlige behov	Offentlige anskaffelser
Barnehagemyndighet og tilsyn	Merverdiavgift
Taushetsplikt og personvern	Selvkost
Demensomsorg	Saksbehandling
Utenforskap	Ivaretagelse av flyktninger
Tildeling av tjenester	Helseplattformen
Klima og miljø	Planarbeid
	Vedlikeholdsetterslep
	Brann
	Næring, skog- og landbruk
	Interkommunale selskaper
	Konsernselskaper

1 INNLEDNING

Kontrollutvalget i kommunen skal utarbeide en plan for forvaltningsrevisjon (kommunelovens § 23-3 andre ledd) og en plan for eierskapskontroll (kommunelovens § 23-4 andre ledd). Revisors risiko- og vesentlighetsanalyse er et innspill til kontrollutvalgets arbeid med disse planene. Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering er en invitasjon til en dialog om risikoområder i kommunen og bør suppleres med vurderinger fra kommuneorganisasjonen og kontrollutvalget selv. Vurderingen av risiko er basert på sannsynlighet for at noe inntreffer og mulig konsekvens, og disse er påpekt kort i teksten. Det er lagt vekt på å framstille risikovurderingene på en enkel måte, og risikoer som revisor har funnet uvesentlig er ikke tatt med. Denne risiko- og vesentlighetsvurderingen er sett fra revisors perspektiv og andre kan ha andre vurderinger basert på sin kunnskap om kommunen.

Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering er basert på erfaringer fra revisjonsarbeidet i kommunen, data fra eksterne kilder og årlige kontaktmøter med kommunen. Rapporten er delt inn i sju områder:

- Kommuneorganisasjon
- Økonomi
- Oppvekst
- Velferd, helse og omsorg
- Teknisk, miljø og arealbruk
- Eierstyring

Området eierstyring handler om kommunens styring av ulike selskaper. Forvaltningsrevisjon i selskaper omtales innenfor de områdene hvor de naturlig hører hjemme.

Vertskommunesamarbeid og kommunalt oppgavefelleskap beskrives under kommuneorganisasjon, mens tjenestene som leveres omtales innenfor de enkelte områdene.

2 KOMMUNEORGANISASJONEN

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Rekruttering og vikarbruk	ROS og beredskap
Informasjonssikkerhet	Internkontroll
Bærekraft	Helse, miljø og sikkerhet
Sykefravær	Kommunesamarbeid

Rekruttering og vikarbruk

Generelt er det en kamp om arbeidskraft og kommunene kan oppleve utfordringer med å rekruttere nok og rett kompetanse. Hitra har stort behov for arbeidskraft og det blir jobba med å skolere ufaglærte ved å få fagbrev og å koordinere ansatte slik at det blir satt inn ressurser der det trengs. Det er også satt inn ressurser på å få personer som har falt ut av arbeidslivet tilbake. Det er god dekning på sykepleiere, men det mangler vernepleiere. Kommunen deltar i prosjekt i «Trøndelag sørvest - lakseregion» som arbeider for å etablere desentralisert utdanning for å møte noen av rekrutteringsutfordringene fremover. Når kommunen ikke klarer å løse rekrutteringsproblemene eller stoppe utflytting, settes det i verk tiltak som fører til høyere kostnader og mindre stabilitet i bemanningen, eksempelvis bruk av vikarbyråer. En konsekvens av rekrutteringsutfordringene er at kommunen ikke klarer å rekruttere kompetanse som kommunen er pålagt å ha og mangler kompetanse og kapasitet til å få utført nødvendige tjenester. Dette skjer bl.a. innafor barnevernstjenesten. Turnover og vakanse i viktige stillinger skjer med jevne mellomrom og kan gi konsekvenser i form av manglende kontinuitet og at taus kunnskap i organisasjonen forsvinner. Området er satt på høg risiko.

Informasjonssikkerhet

Sannsynligheten for ondsinnede handlinger mot IKT-systemer er økende i samfunnet. Kommunene er komplekse organisasjoner som er avhengig av IKT på de fleste områder. Hvis IKT-systemet rammes av en hendelse som setter det ut av funksjon, er konsekvensen at kommunens virksomhet blir skadelidende på ulike måter. Økende grad av digitalisering gir effektive løsninger, men det er sannsynlig at bevisstheten omkring IKT-sikkerhet ikke er til stede i hele organisasjonen. Eksempelvis vil det kunne gi store konsekvenser om brukere trykker på en lenke som gir uvedkommende tilganger eller at personopplysninger kommer på avveie. Det er et kontinuerlig arbeid med IT-sikkerhet og internkontroll, men Hitra har ikke

over lengre tid hatt dette som et spesielt fokusert område. Området er derfor plassert som høg risiko.

Bærekraft

FNs bærekraftsmål angir viktige mål for felles retning i samfunnsutviklingen, globalt, nasjonalt og lokalt. Målene berører alle deler av en kommunes virksomhet. Manglende lokalt arbeid kan medføre feil tiltak og feil utvikling på mange kommunale virksomhetsområder med hensyn til en bærekraftig utvikling. Konsekvensene kan eksempelvis være økende fattigdom, mangel på rent vann, ødeleggelser av hav- og landressurser, større ulikheter, fallende sysselsetting og synkende økonomisk vekst. Systematisk arbeid med målene kan føre til en positiv utvikling på de samme områdene.

Kommuner er viktig for å realisere målene (Meld. St 40, 2020-2021). Regjeringen forventer at fylkeskommuner og kommuner legger FNs bærekraftsmål til grunn for samfunns- og arealplanleggingen. Miljø ble tidlig satt på dagsorden og er en forløper til bærekraftsmålene. *Stopp klimaendringene* er det trettende målet. Den enkelte kommune har fram til nå i varierende grad vært opptatt av klima og miljø.

Hitra kommune har tatt inn FNs bærekraftsmål som et element sitt overordnede planverk og har utarbeida ny utarbeidet energi- og klimaplan. Per i dag ligger denne bare i kommuneplanen, men arbeidet med å få lagt den inn i teknisk plan er i gang. Revisor kan ikke se at årsrapporten for 2022 inneholder spesielt formulerte satsingsområder. Revisor finner per mars 2024 heller ingen egen bærekraftsrapport for Hitra. Området er satt som moderat risiko.

ROS og beredskap

Formålet med sivilbeskyttelsesloven er å beskytte liv, helse, miljø, materielle verdier og kritisk infrastruktur. Sivilbeskyttelsesloven § 14 krever at kommunen skal utarbeide en helhetlig ROS (risiko- og sårbarhetsanalyse) og § 15 sier at det skal utarbeides en beredskapsplan basert på ROS. Kommunene står overfor ulike mulige utfordringer og hendelser, som det bør tas høyde for i ROS. Det er et krav at beredskapsplanen skal være oppdatert og revideres minimum en gang per år, samt at kommunen skal sørge for at planen jevnlig blir brukt i øvelse.

Loven stiller også krav til beredskapsplanens innhold, blant annet kriseledelse og varslingslister. Ulike utfordringer og hendelser vil også oppstå i framtida. ROS og beredskapsarbeidet er et tiltak for å redusere mulige konsekvenser av hendelser.

Kommunen har utarbeida helhetlig risiko og sårbarhetsanalyse som gjelder 2020-2024. På bakgrunn av denne er det utarbeida beredskapsplaner for bl.a. kriseteam, smitteutbrudd og befolkningsvarsling. Statsforvalteren planlegger tilsyn på beredskap på Hitra i løpet av 2024. Arbeidet med ROS og beredskap har imidlertid ikke vært et spesielt prioritert område siste perioden og er satt som høg risiko.

Internkontroll – system og implementering

Formålet med kravet om internkontroll i kommuneloven § 25 -1 er å forebygge og hindre regelverksbrudd, og å sikre at regelverksbrudd blir oppdaget og korrigert. Dette krever at kommunedirektøren har et system for internkontroll som sikrer at de ulike sektorene rapporterer om faktiske forhold og jevnlig evaluerer og korrigerer egen praksis.

Revisor erfarer at flere kommuner ikke har implementert et godt internkontrollsystem. Dette øker sannsynligheten for at det kan oppstå forhold som gir alvorlige konsekvenser for både tjenestemottakerne og kommunen. Bevissthet og kultur rundt avvik og oppfølging av avvik som grunnlag for læring og forbedring er sentralt i et internkontrollsystem. Hitra bruker kvalitetssikringssystem Compilo.

Kommunen har ryddet i system for å få oversikt og sammenheng mellom de ulike områdene og har utforma retningslinjer og kontrollrutiner. Sentralt i internkontrollarbeidet er i hvilken grad systemene blir brukt og om vedtatte føringer blir overholdt. Hitra har nylig hatt forenkla etterlevelseskontroll med negativt resultat og har fått frist til å rette opp forholdene første halvdel i 2024. Området er satt moderat risiko.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS) og sykefravær

Hitra kommune har hatt stigende sykefravær de siste årene og da spesielt innafor helse- og omsorg og barnehage. Stort sykefravær innafor barnehage har i perioder vært med på å true drifta. I tillegg har enkelte arbeidsmiljø hatt utfordringer knyttet til arbeidsmiljøet. Statsforvalteren skal i løpet av 2024 gjennomføre tilsyn på området arbeidsmiljø.

Sykefraværet har både en økonomisk kostnad og en fare for at tjenestene ikke blir bemannet med riktig og tilstrekkelig kompetanse innenfor satte tidsfrister. Sykefraværet kan påvirke kontinuitet, effektivitet og være en belastning for brukere og kollegaer. Det kan medføre at det ikke er nok personell i skolen til å gi spesialundervisning, at saksbehandling blir forsinket

og at andre ansatte må jobbe overtid med den belastningen det kan medføre. Området er satt som et høgt risikoområde.

Kommunalt oppgavefelleskap

Kommuneloven § 19 gir bestemmelser for kommunalt oppgavefelleskap som fra 2024 kan være et alternativ til tidligere § 27-samarbeid i forrige kommunelov. Det er en sannsynlighet for at organisatoriske løsninger som velges i denne overgangen ikke er hensiktsmessig og det kan gi utilsiktede virkninger.

Kommunalt oppgavefelleskap er lite lovregulert. Dette stiller krav til at de enkelte samarbeidspartene selv må klare å identifisere og definere de forholdene som er viktig å få avklart ved etablering. Konsekvensen av organisatoriske endringer i kommunesamarbeidet kan være at ansvaret for tjenester blir uklart, det kan være uklart hvordan samarbeidet styres og hvordan den økonomiske fordelingen mellom kommunene blir i praksis.

En annen konsekvens er at avstanden til tjenesten kan øke og at kommunen ikke får tilstrekkelig kunnskap om tjenestene til å vurdere om de er tilstrekkelige, eller at tjenestene utvikler seg i en retning som den enkelte samarbeidskommune ikke ønsker eller er tjent med. Dette gjelder også for vertskommuner og samarbeidskommuner som er regulert i kommuneloven § 20. Det lages samarbeidsavtaler, men det er en risiko for at avtalene ikke er tilstrekkelige for blant annet å følge opp internkontrollansvaret og om samarbeidet virkelig dekker det behovet som var tenkt. Administrative vertskommunesamarbeid oppgitt i eierskapsmeldinga er:

- PP- tjeneste Hitra og Frøya
- Sør-Fosen feiervesen (Hitra og Frøya)
- Oppfølgingstjenesten Hitra Frøya
- Interkommunalt samarbeid sosialtjenesten i NAV (Hitra og Frøya)
- Interkommunalt samarbeid jordmortjenester (Hitra og Frøya)
- Interkommunalt samarbeid legevakt (Hitra og Frøya)
- Interkommunalt samarbeid legevakt Orkdalsregionen

3 ØKONOMI

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Økonomisk bærekraft	Budsjettering og tertialrapportering
	Offentlige anskaffelser
	Merverdiavgift
	Selvkost

Økonomisk bærekraft

En bærekraftig økonomi innebærer at kommunen må ha evne til å holde stabil tjenesteproduksjon over tid. Denne evnen kan måles gjennom størrelsen på kommunens netto driftsresultat, lånegjeld og disposisjonsfond. Driftsresultatet viser om kommunen klarer å frigjøre driftsmidler til investeringsformål, og dermed om det er mulig å fornye bygninger og anlegg uten at lånegjelden øker mer enn inntektene. I motsatt fall må en økende andel av inntektene brukes til å betjene gjelden i stedet for å gå til tjenesteyting. Konsekvensene blir dermed selvforsterkende, og før eller siden må kommunen kutte på bevilgninger til tjenesteproduksjon.

Hitra skal både bygge sykehjemsplasser for demente og å bygge skole. Dette er store og tunge investeringsprosjekt og gjeldsandelen vil øke betraktelig. Ordninga med gratis SFO vil på Hitra kreve minst tre nye stillinger for å dekke behovet, dette er utgifter kommunen ikke får kompensert og det vil være vanskelig å oppfylle dette kravet. Kommunene er pålagt å fastsette finansielle måltall å styre etter. Risikoen for å komme i et økonomisk uføre kan reduseres ved å fastsette tydelige og konkrete regler for hvordan kommunedirektør og kommunestyre skal forholde seg til de vedtatte måltallene når økonomiplanen skal behandles. Dette er satt som moderat risiko.

Offentlige anskaffelser

Regelverket omkring offentlige anskaffelser er til revidering og det har kommet forslag til noen forenklinger. Det er likevel komplisert og det er sannsynlig at det kan oppstå feil. Klagenemnda for offentlige anskaffelser kan bøtelegge når det gjøres feil. Feil tildelinger kan også føre til dyre rettssaker, negativ omtale og prosjekter som må utsettes fordi det må gjennomføres ny konkurranse. Feil i offentlige anskaffelser har også konsekvenser for tilbydere som ikke får oppdrag fordi at regelverket ikke følges. Området er derfor plassert som moderat risiko.

Budsjettering og tertialrapportering

Det kan være risiko forbundet med budsjettering og tertialrapportering. Det er konkrete krav til hvordan budsjettet skal utarbeides, men det gjøres også subjektive vurderinger om måltall og budsjettpremiser, og oppfølgingen av disse som kunne vært bedre omtalt. Det er en sannsynlighet for at måltall og budsjettpremiser er uklare med den konsekvensen at de er vanskelig å styre etter. Presentasjonen av tertialrapportene som styringsverktøy har et forbedringspotensial. Hitra kommune har tatt i bruk Framsikt¹. Det er i en periode en vissrisiko for at papirversjon eller PDF-versjon av dokumentet ikke samsvarer med publisert versjon i Framsikt. Området er plassert som moderat risiko.

Merverdiavgiftsbehandling

Regelverket om merverdiavgiftskompensasjoner, ordinær merverdiavgift og fradragsrett er komplisert. Det er sannsynlig at feil kan oppstå, og konsekvensen er at da vil det komme krav om tilbakebetaling fra Skatteetaten, og det kan ilegges bot på 40 prosent av feilen. Potensielt kan dette utgjøre store beløp som har betydning for kommuneøkonomien. Den generelle faren gjør at området er satt som moderat risiko.

Selvkost

Flere saksområder i kommunen har gebyrbelagte tjenester hvor gebyret skal være til selvkost. Regelverket er komplisert, og det er sannsynlig at det kan oppstå feilføringer mellom selvkostområder og andre områder i kommunen. Det er også en sannsynlighet for feil i beregningen av kapitalkostnader. Konsekvensene av feil i selvkostberegningene er at enten kommunen eller innbyggerne må betale for den andre eller at dagens abonnenter betaler for framtiden abonnenter eller motsatt. På flere områder øker gebyrene som følge av økt selvkost fordi eksempelvis vedlikeholdet av vannledninger ikke er fulgt opp.

Kommunen har tatt over mange private vannverk som har gitt store kostnader fordi det har vært behov for vesentlige opprustninger. Kostnadene har vært vanskelig å forutsi.

Kommunen har tidligere brutt femårsregelen for bruk av fond og området er plassert på rødt.

---

¹ Framsikt er en skybasert løsning for helhetlig virksomhetsstyring.

4 OPPVEKST OG UTDANNING

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Barn med særlige behov	Saksbehandling
Barnehagemyndighet og tilsyn	
Taushetsplikt og personvern	

Barn med særlige behov

Barn med særlige behov skiller seg fra den ordinære elevmassen ved at de ikke får tilstrekkelig utbytte av den ordinære opplæringen. Det er en sannsynlighet for at barn med særlige behov ikke fanges opp tidlig og får den oppfølgingen de trenger. Manglende oppfølging kan gi konsekvenser for det enkelt barn sin videre utvikling og muligheter videre i livet. Kommunen kan også bli stilt til ansvar for ikke å ha gitt tilstrekkelig opplæring.

Andel barn i Hitra kommune som er henvist til PP-tjenesten har økt de siste årene. Dette vil føre til økt behov for ressurser og lenger ventetid. Flyktingestrømmen vil også kunne føre til økt behov for tjenester. Det er også mangel på personale innafor barnevernsområdet. Området er plassert som høg risiko.

Skolesatsing

Området oppvekst har en tung struktur med flere små skoler med få elever, dette er utfordrende i forhold til både undervisning og lokaliteter. Det er behov for å øke kapasiteten i både barnehage og oppvekst.

Barnehagemyndighet og tilsyn

§ 11 i barnehageloven krever likebehandling mellom private og kommunale barnehager og stiller krav om å organisere oppgavene kommunen har som barnehagemyndighet adskilt fra oppgavene den har som barnehageeier. Hitra kommune har ingen private barnehager. Det er gjennomførte fem tilsyn i barnehage i 2022.

Taushetsplikt og personvern

Revisor erfarer at flere kommuner ønsker å øke det tverrfaglige samarbeidet rundt barn i kommunen. Dette kan øke sannsynligheten for at personvern og taushetsplikt ikke blir ivaretatt. Tydelige retningslinjer og rutiner for ivaretagelse av personvern og taushetsplikt er

viktig for å redusere konsekvenser som kan oppstå som følge av tverrfaglig samarbeid. Brudd på personvern og taushetsplikt kan få store konsekvenser for den enkelte person og økonomiske og omdømmemessige konsekvenser for kommunen.

Saksbehandling

Minimumskravene til enkeltvedtak i forvaltningsloven er ikke tilstrekkelig for å ivareta saksbehandling med fokus på barnets beste. Det er sannsynlig at barnets beste og barnas stemme, er basert på omgivelsene rundt og ikke barnet. Konsekvensen kan være mangelfullt beslutningsgrunnlag som fører til feil beslutning og feil tiltak.

5 VELFERD, HELSE OG OMSORG

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Demensomsorg	Ivaretakelse av flyktninger
Utenforskap	Helseplattformen
Tildeling av tjenester	

Pleie og omsorg

Antallet eldre øker framover, og mange av disse kan bli rammet av demenssykdom. Kommunene er i ulik grad forberedt på dette. Utfordringene er knyttet til å ivareta ulike behov, grader og typer av demenssykdom samt bruk av tvang. Det krever blant annet tilrettelegging med ulike boformer, dagaktivitetstilbud og spesialkompetanse hos ansatte. Konsekvensen av tilbudet ikke har egne lokaliteter eller et godt faglig opplegg, kan bli at brukerne ikke får tjenester som er tilpasset deres individuelle behov. For kommunen kan konsekvensen være at ressursene brukes lite effektivt fordi mangel på ressurser eller personale gjør at de ansatte må ta unna arbeidsoppgaver som ikke egentlig ligger innfor deres arbeidsområde. Hitra skal bygge flere sykehjemsplasser for demente for å møte behovet og området er plassert som høg risiko.

Utenforskap (tverrsektoriell risiko)

Flere og flere faller utenfor i samfunnet, og det er sannsynlig at kommunen ikke klarer å være i forkant og jobbe forebyggende. Det er blant annet et økende behov for psykisk helsehjelp. Det er økt sannsynlighet for fattigdom blant barn og voksne, herav flere som har behov for sosialhjelp. Mangel på boliger for vanskeligstilte og økte priser på leiemarkedet

rammer også mange av de som faller utenfor utdanning og arbeidsliv. Utenforskap gir mange ulike konsekvenser.

Hitra har hatt over dobling av utbetaling i sosialstøtte de siste årene. Det gis tjenester knyttet til økonomisk rådgiving i tråd med landsgjennomsnitt, men behovet blant innbyggerne øker og de høye kostnadene på sosialhjelp har gjort det vanskeligere å bruke ressurser på forebygging. Det kan også gi konsekvenser i form av uro i lokalmiljøet og kriminalitet, samt den enkeltes muligheter i samfunnet. På dette kan kultur, idrett og frivilligheten være et bidrag for å redusere sannsynligheten for at noen faller utenfor. Frafall på skole blant ungdommer er økende for landet og kan være aktuell å undersøke nærmere i kommunen. Området er plassert som høg risiko.

Tildeling av tjenester

Det er sannsynlig at brukere av helse- og velferdstjenester ikke får den hjelp de har krav på, og at innbyggernes forventninger overgår tilbudet kommunen kan gi. Rett bemanning bør være på rett plass, tilsvarende riktig bruk av kompetanse ut fra behovet. Tildeling av tjenester berører problematikk rundt utskrivningsklare pasienter og mottaksmuligheter i kommunene samt arbeidsfordelingen mellom spesialhelsetjenesten og kommunen. Kartlegging for å fastsette rett nivå på tjenestene og individuell tilpasning av tjenester er viktig for å kunne gi riktige tjenester. En konsekvens av spesielt systematiske feil i tildelingene er at brukerne ikke får det tilbudet de har krav på, som i neste omgang kan gi dårligere livskvalitet. Dette er en generell samfunnsrisiko og er plassert som moderat.

Bruk av tvang

Tilsynsrapporter har avdekket mangelfull lovanvendelse, noe som er alvorlig både for pasienter og helsepersonell. Tvang forekommer relativt hyppig innenfor helse, og det skal fattes vedtak ved bruk av tvang. Tvang uten vedtak begrunnes ofte i pasientens, medpasienters eller ansattes beste. En konsekvens av manglende vedtak er at vurderingen bak bruk av tvang ikke dokumenteres og i verste fall ikke gjøres. Dette kan videre gi grobunn for en praksis med økende bruk av tvang. Eksempel på situasjoner der tvang brukes:

- Medisinering
- Stell/pleie
- Ernæring
- Diagnostikk/prosedyrer (eks. blodprøver)
- Forebygge skade, (eks. sengehest)
- Innleggelse og tilbakeholdelse (eks. låste dører)

- Daglige aktiviteter (døgnrytme)
- Uønsket adferd, uro og vandring

Området er plassert som moderat risiko.

Mottak og integrering av flyktninger

Omtrent 20 % av innbyggerne i kommunen er innvandrere. Disse kommer fra nærmere 80 ulike nasjoner og mange er arbeidsinnvandrere. Hitra har tatt imot nesten 100 flyktninger de siste årene, storparten av disse er fra Ukraina. Anslaget for kommende år er 40.

Kvalifisering av flyktninger til jobb og utdanning er viktig for å unngå utenforskap. Integreringsloven skiller mellom grupperinger av flyktninger og det er egne regler for ukrainske flyktninger med andre krav. Dette kompliserer arbeidet for de som skal ivareta arbeidet med introduksjon og opplæring. Det gir økt press på flyktningetjenesten, på tjenester innenfor helse- og velferd, behov for egnede boliger og økte kostnader til bl.a. sosialhjelp. Det er et spørsmål om integreringstilskuddet er tilstrekkelig og om det brukes på rett måte for å ivareta flyktingene. Hvis kommunen ikke lykkes med integrering av flyktninger kan de ende opp som sosialmottakere i stedet for å bidra som skattebetalere. Området er plassert på moderat risiko.

Helseplattformen

Helseplattformen AS er under innføring i flere kommuner, det gjelder også i Hitra kommune. Helseplattformen er en felles elektronisk pasientjournal og pasientadministrativt system for hele helsetjenesten i Midt-Norge. Informasjonsflyt mellom helseforetaket og kommunene har vært utfordrende etter innføring av Helseplattformen. Kommunen har et eget ansvar for å sikre at løsningen de har anskaffet ivaretar personvernet, at den fungerer godt nok for helsepersonellet og andre brukere, og at løsningen ikke gir uønskede konsekvenser tjenestemottakere og pasienter.

Innføringen av Helseplattformen viser at en del kommuner har hatt problemer, og at innføringen har vært mer krevende enn forventet. Blant annet er det kjent at det har vært svikt i tjenester, pasientbehandling og håndtering av personvern. Svikt i legemiddelhåndtering og meldingsutveksling kan ha store konsekvenser for pasientene. Området er satt på moderat risiko.

6 TEKNISK, MILJØ OG AREALBRUK

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Klima og miljø	Planarbeid
	Vedlikeholdsetterslep
	Brann
	Næring, skog- og landbruk

Klima og miljø

Klima og miljø gir kommunen ulike utfordringer innenfor teknisk sektor, eksempelvis utfordringer som følge av ekstremvær. Det kan være ulik vektning av klima- og miljøhensyn, samt potensiale for motstrid mellom ulike hensyn som klima- og miljø, samiske rettigheter, jordvern og behovet for samfunnsutvikling. Klima- og miljøplanleggingen har innvirkning på annet planverk og har betydning for sektorovergrepene forvaltning, blant annet i arealplanlegging, beredskap knyttet til infrastruktur, vann- og avløpsforvaltning og drift og vedlikehold av kommunal eiendom. Kommunen kan bli stilt til ansvar dersom klima- og miljøhensyn ikke blir hensyntatt blant annet i arealplanlegging og byggesaksbehandling. Bærekraftsmålene sammen med de mer kjente områdene som klima og miljø stiller krav til kommunene på mange områder, eksempelvis materialgjenvinning, omstilling i næringslivet og håndtering av et mer utfordrende klima. Hitra er offensiv i forhold til næringsbygging, noe som kan gi miljøutfordringer om området er plassert som moderat risiko.

Planarbeid

Planprosessene driver de kommunale tjenestene fremover, og oppstiller rammene for kommunens samfunns-, areal og næringsutvikling. Planarbeidet utfordrer dynamikken mellom regelverket, statlige føringer og forholdet til det lokale handlingsrommet. Målsettinger i planverket er ofte lite konkrete, målbare og tidsbestemte, noe som gjør det vanskelig å evaluere måloppnåelsen i etterkant. Ivaretagelse av bærekraftsmål i planarbeidet står sentralt og fordrer god tverrsektoriell samhandling. Kommunens arealdel gjelder for perioden 2022-2034. Næringsutvikling og tilflytting gikk fortere enn antatt og gjeldene plan er revidert i forhold til opprinnelig plan som skulle gjelde til 2028. Samfunns- og arealdelen er gjeldende 2014-2026 og den kommunale planstrategien ut 2024.

Manglende oppdatering av planverket, eksempelvis planstrategi, samfunnsplan og arealplan får konsekvenser for tiltakshavere og saksbehandlingen i kommunen. Eldre og utdaterte

areal- og reguleringsplaner fører til et økt antall dispensasjonssøknader, noe som i sin tur øker den kommunale ressursbruken og fører til lengre saksbehandlingstider.

Administrasjonen og politisk nivå kan vekke hensyn ulikt i spørsmålet om dispensasjoner, noe som kan både kan føre til at tilnærmet like saker får ulike utfall og at beslutningen skaper presedens for nye saker.

Vedlikeholdsetterslep

Kommuner mangler ofte gode systemer for vedlikehold når det kommer til vann og avløp, eiendomsforvaltning og samferdsel. Vedlikeholdsetterslepet på disse områdene er i dag omfattende og har konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet. En stor bygningsmasse og mye veg som skal vedlikeholdes belaster kommunens økonomi. Hitra skal bygge ny skole og har på grunn av tilstanden i gamle bygninger valgt å rive eksisterende deler framfor å rehabilitere.

Alle innbyggere i kommunen skal motta trygt og godt vann, noe som stiller krav til distribusjonsnett, kontroll av vannkilder/høydebasseng og behovet for en reservevannkilde. Svikter tilførselen av trygt vann kan det få konsekvenser for liv og helse. Hovedutfordringene for avløp er relatert til ledningsnett, rensing og overvannsproblematikk. Konsekvensene av svikt i avløpssystemet er forurensning. Området er plassert som moderat risiko.

Brann- og redningstjenesten

Brann og redning har ansvar for å ivareta både forebyggende og akutte oppgaver, som krever tilstrekkelig internkontroll, rutiner for forebyggende arbeid (feiing og branntilsyn), HMS og kompetanseheving (blant annet på slukking av elektriske fremkomstmidler som elbiler, el-ferjer og kompetanse i forhold til helserelevante utrykninger). Konsekvenser av svikt innenfor brann og redning kan være stor i forhold til at liv og verdier ikke blir tilstrekkelig sikret.

Næring, skog-, land- og -havbruk

Kommunen har ansvar etter lovverk som regulerer næringsvirksomhet, herunder jord-, hav- og skogbruk. At det kan bli interessekonflikter mellom jordvern og utbygging og også konflikter mellom disse og miljø, er sannsynlig. Slik Kommunen må håndtere interessekonflikter, og ulike utfall vi gi ulike konsekvenser for videre utvikling. Hitra er offensive når det gjelder å etablere og utvikle næringsvirksomhet, men har utarbeida planer for dette. Statsforvalteren planlegger tilsyn på landbruksforvaltning i løpet av 2024.

Næringsvirksomhet vil kunne stille kommunen overfor både klima- og miljøutfordringer. Disse utfordringene kan begrense eller vanskeliggjøre virksomheten. Kommunen har ansvar for

saksbehandling på ulike områder og det kan skje saksbehandlingsfeil eller manglende oppfølging av saker, eksempelvis innenfor konsesjonsbehandling. Området er plassert som moderat risiko.

7 EIERSTYRING

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
	Interkommunale selskaper
	Konsernselskaper

En oversikt over kommunens eierskap ligger i [Eierskapsmelding-2020-2024-oppdatert-Fsak104-2023.pdf \(hitra.kommune.no\)](#).

Aksjeselskap	Andre selskapsformer
TrønderEnergi AS	Interkommunalt Arkiv Trøndelag IKS
Midt-Norsk Fergeallianse AS	Midt-Norge 110-sentral
Museene i Sør-Trøndelag AS	Trondheim havn IKS
Dalpro Holding AS	Konsek Trøndelag IKS
Dalpro AS	ReMidt IKS
Tjelbergodden utvikling AS	Hitrahallen SA
Trøndelag reiseliv AS	
Oi – Trøndersk mat og drikke AS	
Thams Innovasjon AS	

Generell eierskapskontroll

Kommuneloven § 26-1 sier at kommunen minst en gang i valgperioden skal utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret. Det overordnede ansvaret for eierstyring ligger hos kommunestyret, og eierskapsmeldingen er det viktigste styringsverktøyet. Bestemmelsen stiller også krav til eierskapsmeldingens innhold. Eierskapsmelding 2020-2024 ble oppdatert i 2023.

Interkommunale selskap

Interkommunalt Arkiv Trøndelag IKS

Interkommunalt Arkiv Trøndelag IKS ble etablert i år 2000 da institusjonen ble et interkommunalt selskap, opprettet med hjemmel i lov om interkommunale selskaper av 29. januar 1999. Selskapet skal følge opp arkivlovens intensjoner og bestemmelser og fungere som et arkivdepot for eieren med papirbaserte og elektroniske arkiv. Behov for nytt administrasjonsbygg. En gjennomgang av om oppgavene utføres i samsvar med krav kan være sentralt her, også eierstyring av selskapet. Eierstyring og forvaltningsrevisjon kan være aktuelt i et samarbeid med eierkommunene.

ReMidt IKS

ReMidt IKS er et interkommunalt selskap. Fra 1. januar 2020 ble de tre interkommunale selskapene Envina, Nordmøre Interkommunale Renovasjonsselskap og Hamos Forvaltning IKS slått sammen for å danne ReMidt IKS. Om selskapet ivaretar behov for kildesortering, gjenbruk, materialgjenvinning av ulike typer avfall ut fra krav og selvkost er det risikoer til. Om kommunens eierstyring av selskapet er i samsvar med føringer kan også være aktuelt å se nærmere på. Forvaltningsrevisjon kan være aktuelt i et samarbeid med andre eierkommuner.

Midt-Norge 110-sentral

Midt-Norge 110-sentral er betydelig utvidet i 2023. Selskapet leverer en viktig tjeneste til eierkommunene og det kan være relevant å følge opp eierskapet i selskapet gjennom en eierskapskontroll i selskapet når den nye organiseringen har fungert en periode.

Trønderenergi

Konsernorganisering innebærer at det oppstår et holdingselskap mellom kommunen som eier og de selskapene hvor virksomheten skjer. Dette har betydning for kommunens muligheter til å utøve eierstyring. Et konsern består av flere aksjeselskaper som i utgangspunktet er selvstendige enheter, men som er budet sammen gjennom eierskap. Revisor erfarer at det i flere sammenhenger er lite fokus på forhold omkring eierskapet når det dannes konsern og dette medfører en risiko for eksempelvis habilitet, informasjonsflyt og styringsmuligheter. Risikovurderingen aktualiserer en eierskapskontroll.